

Danmarks Naturfredningsforening i Fredericia 1. august 2013, Nyhedsbrev nr. 42

Kære læser

August måned er sommerfugle-måneden frem for nogen. Gå en tur ud på Hyby Fæled, forswarets øvelsesområde, eller et andet sted med mange blomster – og vælg en rolig solskinsdag. Før du sætter kursen mod Fæled, skal du dog tjekke, om der er øvelse og derfor adgang forbudt. Det kan du se her
(<http://www.forsvaret.dk/tgr/%C3%B8velsesterr%C3%A6net/Pages/default.aspx>)

Det er let at forstå, at der er mange sommerfugle på Fæled – forsaret bruger ikke sprøjtegifte, og der gødes ikke, så der er mange forskellige slags blomster. Det er noget af det, der gør Fæled enestående. Så det var en stor lettelse for alle naturinteresserede, at forsaret i denne spareomgang ville beholde øvelsesområdet.

Hvis forsaret på et tidspunkt skifter mening med vores øvelsesområde, er vi i DN klar til at rejse fredningssag. Helst i samarbejde med kommunen. Men hidtil har kun ganske få politikere meldt åbent ud, hvordan de helst ser fremtiden for Fæled. Vi kan kun komme i tanker om to – den ene vil have parcelhuse på Fæled, og den anden vil bevare den som natur. Her er der noget, du måske skal undersøge, før du afgør, hvem du vil stemme på ved byrådsvalget til november.

Husk at sende nyhedsbrevet videre til venner og bekendte. Specielt dem, som du tror ønsker Fæled bevaret som natur.

På Fælleden bruges der ikke gødning eller plantegifte, og på store dele af området bliver græsset slået årligt. Der er mange naturtyper – skov, eng, mose, krat, dam, græsslette - biodiversiteten er formentlig den højeste i kommunen. Og mange af borgerne i kommunen kommer her jævnligt.

Mødet finder sted i Det Bruunske Pakhus den 22. august klokken 19 til 22, og alle er velkomne.
Citat fra Fredericia Dagblad den 13. juli:

"Skal Fælleden omdannes til attraktive parcelhuse den dag, forsvaret måske ikke længere har behov for øvelsesterrænet? Den debat ønsker Danmarks Naturfredningsforening og De Konservative i Fredericia at få hul på."

Se hvordan det gik i Sønderborg: Beslutningen om at nedlægge kasernen var dårligt nok offentliggjort, før politikerne kundgjorde, at det naturskønne og artsrige øvelsesområde skulle inddrages til parcelhuse. Også her i Fredericia kan en beslutning om at opgive øvelsesområdet komme meget pludseligt.

Det er Torben Møller Jørgensen fra den konservative vælgerforening, der har taget initiativet til mødet, og samtlige politiske partier, som stiller op til det kommende byrådsvalg, er inviteret.

Se kopi af invitationen til de politiske partier. (/Admin/Public/DWSDownload.aspx?

File=%2fFiles%2fFiler%2fLokale_afdelinger%2fFredericia%2f2013%2f201308%2fFaelles+politisk+arrangement.pdf)

Her ser du kasernemester Uffe Thrane foretage en ceremoniel udsætning af løvfrø-haletudser i en dam på forsvarrets øvelsesområde, Hyby Fælled. Og det andet foto viser, hvad haletudserne gerne skulle blive til. Løvfrøhannen er i gang med at kvække – og lyden når langt omkring. Man forbauses, når man ser, hvor lille frøen er!

Vi fortalte i sidste nummer af nyhedsbrevet, at Fredericia Kommune har fået tilladelse af Naturstyrelsen til at udsætte haletudser af løvfrø i damme på Fælleden og på Trelde Næs. Bestanden af løvfrøer er beskeden her i Danmark, og man ser gerne en større udbredelse for at sikre arten. Vores to lokaliteter er velegnede, fordi der ikke er risiko for, at dammene med deres omgivelser bliver forurenede med gødning eller plantegifte fra landbruget.

Ægklumperne blev opfisket i damme i Kolding og Vejle kommuner, æggene blev klækket i tanke hos Aqua Consult i Brabrand og passet og plejet af Peter Skriver, indtil de var klar til at blive sat ud. Det skete den 4. juli.

På Fælleden blev der udsat 1250 haletudser fordelt på 5 vandhuller, og på Trelde Næs 400 fordelt på tre vandhuller.

I juni-artiklen var vi så letsindige at love dig en stor oplevelse næste forår: Solsort og løvfrø forenet i aftensang. Men vi må altså vente på, at frøerne bliver kønsmodne, og det sker ifølge Peter Skriver først om to-tre år. Beklager!

Se kommunens YouTube-sekvens (<http://www.youtube.com/watch?v=igKvB3oVAEg&feature=voutu.be>) fra udsætningen.

Stor vandsalamander - en glædelig opdagelse på Fælleden

Inden udsætningen af haletudser skulle dammene først undersøges for fisk. Ud over mange spændende vandinsekter var der også larver af lille vandsalamander- og sandelig: I to damme på Fælleden også af stor vandsalamander (nederst). Bemærk de udvendige gæller. De forsvinder, inden salamandrene forlader dammene for at begynde deres liv på mark og i skov.

Salamandrene er en ældgammel slægt – de har været på jorden i 160 mio. år. Og der er stadig mange arter fordelt på Nordamerika, Europa og Østen, men antallet af den enkelte art falder i et foruroligende tempo. Årsagerne er overalt de samme: Damme forsvinder i landbrugslandet, fordi de er i vejen for dyrkningen, levesteder i form af hegn og uopdyrkede områder sløjfes, damme og levesteder forurenes med landbrugets gødningsstoffer og plantegifte, nogle udsætter fisk, og jægere udsætter ænder i damme – de æder salamandrene, og deres lort forurener vandet, byerne breder sig, salamandre bliver kørt over på vej mod deres yngledamme. Og så er der særtilfældet Kina, hvor man fanger salamandrene til spiseformål i de damme, hvor de endnu ikke er blevet udryddet i den kæmpe miljøkatastrofe, som hele Kina er ved at udvikle sig til.

I vores kommune har vi flest af arten lille vandsalamander, mens vi har haft meget svært ved at finde stor vandsalamander. Inden Peter Skriver (artiklen oven for) udsatte haletudserne, undersøgte han, om der er fisk i dammene. Er der det, er det formålsløst at udsætte haletudser – de bliver ædt.

På Fælleden kom der en del larver af lille vandsalamander i nettet – men i to damme også larver af stor vandsalamander. Den er her, men mange er der næppe. Den er så småt ved at være en truet art i hele landet.

Hvis du har en ejendom med egnede forhold, skulle du søge kommunen om tilladelse til at udgrave en dam. Salamandre kan leve i mange år, og bare der har været damme med salamandre i nærheden, er der gode chancer for, at de kommer for at yngle i din dam. Salamandre æder mange snegle – selvfølgelig også dræbersnegle, inden de bliver for store. Kunne det ikke friste dig til at forsøge?

Det går strygende med vandrefalkene på Skærbækværket

I juli blev falkeungerne flyvefærdige, og her forsøger hannen at få dem i luften.

Torben Skytte Hvass, som også har taget fotoet, fortæller, at ungerne var ude af kassen for første gang den 2. juli, og nu jagter de hinanden og er i det hele taget konstant på farten. At dømme efter størrelsen består kullet af to hunner og en han.

Torben – og vi andre sikkert også – håber, at ungerne bliver i Jylland, så vi får en fast bestand. Og vi håber, at successen i år gentager sig til næste år. På den anden side ved vi fra uheldene de tidligere år, at vandrefalke lever livet farligt med den kolossale fart, de angriber byttet med.

Vi har skrevet om vandrefalkene flere gange i årenes løb – find tidligere artikler: www.dn.dk/fredericia, klik på teksten om nyhedsbreve og brug muligheden for at søge i databasen over artikler.

Smag på Lillebælt III

Det var planen at fange isinger, men der bed krabber på. Og er der noget, der er rigeligt af i Lillebælt, så er det krabber. Fisk målbrettet efter krabberne og lav suppe på fangsten!

Denne 3. gang handler ”Smag på Lillebælt” om den herlige suppe, man kan koge på de ganske almindelige strandkrabber, vi har overalt i vores farvande. Skal det være fint, så kald den en bisque.

De fleste samler nogle blåmuslinger, som de knuser let og binder en snor i. Og så er det bare at gå i gang – ud på en bådebro eller en høfte. Ungerne elsker at fange krabber. Måske synes de ikke, det er så sjovt, når krabberne alligevel ikke skal sættes ud igen, men i stedet skal aflives. Før eller senere skal børnene jo alligevel finde ud af, at meget af det, de spiser, kommer fra dyr.

Det bedste er at aflive krabberne ved at flække dem med en kraftig kniv. Det sker først hjemme i køkkenet. Og knus klosaksene. Ikke noget med at rense og skylle krabbedelene – der går smag tabt.

Nået så vidt er der mange metoder til at nå frem til forskellige, yderst velsmagende resultater. Vælg mellem enkle og raffinerede opskrifter – find dem på nettet.

Her er opskrifter. (<http://www.politiken.dk/mad/opskrifter/ECE1316146/strandkrabbebisque/>) som burde kunne tilfredsstille selv den ”husets herre”, som har gået til finere mande-madlavning.

En dejlig rundtur gennem Erritsø Bæk Dalen og Hannerup Skov

Her er udsigten mod vest på det første stykke af turen hen over engen. Mange fredericianere kender det hvide hus, for det ligger på ruten for Hannerup Løbet. Men turen gennem dalen er det vist stort set kun naboerne, der kender.

Turen kan indgå i andre ture i skoven. Men her drejer det sig kun om rundturen. Desværre er der ikke nogen oplagt parkeringsplads, så det er bedst at komme på cykel. Kør ud ad Hannerup Engvej og stil cyklen lidt før, asfalten stopper. Gå i retning mod Erritsø ad den lille sti, dvs. mod syd. Få minutter efter har du på din højre hånd en udsigt til huset, som de fleste fredericianere kender – i alle tilfælde alle, der har deltaget i Hannerup Løbet, men mange var nok så forpustede, at de ikke lagde mærke til det! Se fotoet.

Hele turen er beskrevet i denne diasserie

(https://picasaweb.google.com/114050185150370702565/RundturGennemErritsBKDalenOgHannerupSkov?authuser=o&authkey=GvisRgCObfq4mr_6WMqwE&feat=directlink)

"Hvad rager det jer - hvorfor blander I jer i det!"

En sag om en udrangeret sofa på Erritsø Strand eskalerede til en større ordveksling på Facebook. Og det bragte os frem til den slutning, at det kan være nyttigt for såvel vores tilhængere som vores modstandere at vide, hvor de har os.

Hvis du læser dette notat, kan det oven i købet være, at du skifter side!

Sejlads med vandscootere generer mange – gør selv noget ved det!

For nylig skete der et grimt uheld på Lillebælt, idet en vandscooter sejlede ind i en motorbåd. Og vandscooteren var oven i købet inde på forbudt område. Der er ingen adgang for vandscootere / jetski i området mellem den gamle Lillebæltsbro og Skanseodden (Kastellet). Området er dyrereservat.

Vi har fået flere henvendelser fra strandgrundejere, der føler sig generet af støjen fra vandscooterne. Men vi finder, at de selv er de nærmeste til at tage sig af problemet, fordi de kan give politiet de nødvendige anvisninger om tid og sted: Så ring til politiet næste gang, forbuddet bliver overtrådt.

Vandscooterne søsættes ofte i området ved den nye Lillebæltsbro, og politiet kunne jo indfinde sig på stedet af egen drift en weekend med fint sommervejr – husk bødeblokken!

Modtaget fra vores læsere

Fra Børge Stavensø har vi fået dette smukke foto af en bringe prydet med et havørnehoved - se, han er en rigtig ørneentusiast!

En rigtig havørn til sammenligning. Flatanger i Norge.

Er der emner, du synes, vi skal skrive om?

Så send os en mail - fredericia@dn.dk - eller ring til Karsten Enggaard eller Ole Klottrup

Tilmelding til DN Fredericias nyhedsbrev kan ske [her](#)
Her kan du også se de tidligere nyhedsbreve.

Mange hilsener Danmarks Naturfredningsforening i Fredericia

Karsten Enggaard, formand – tlf. 7594 3166
Ole Klottrup, næstformand – tlf. 7593 1717
e-mailadresse: fredericia@dn.dk
Hjemmeside: www.dn.dk/fredericia
Meld dig ind i DN på www.dn.dk

> [Følg DN på Facebook \(http://www.facebook.com/home.php#!/pages/Danmarks-Naturfredningsforening/38507331439\)](http://www.facebook.com/home.php#!/pages/Danmarks-Naturfredningsforening/38507331439)

> [Følg DN Fredericia på Facebook \(http://www.facebook.com/DanmarksNaturfredningsforening#!/pages/Danmarks-Naturfredningsforening-i-Fredericia/494461143950297?fref=ts\)](http://www.facebook.com/DanmarksNaturfredningsforening#!/pages/Danmarks-Naturfredningsforening-i-Fredericia/494461143950297?fref=ts)

Gå ind på vores hjemmeside www.dn.dk/fredericia og se mere om, hvad vi arbejder med her i kommunen. DN's overordnede hjemmeside finder du her www.dn.dk.
Og er du i tvivl om noget, så ring til Karsten Enggaard på 7594 3166.

Om DN

DN arbejder for mere natur, et bedre miljø og med bekæmpelse af klimaproblemer. Vi spreder viden om natur og miljø, skaber løsninger og påvirker politikere og myndigheder. DN har 133.000 medlemmer og 1500 frivillige i 98 lokale afdelinger.

Støt DN på www.dn.dk/beskytnaturen

> [Afmeld nyhedsbrevet på dn.dk/nyhedsbrev](http://dn.dk/nyhedsbrev) > [Følg DN på Facebook \(http://www.facebook.com/home.php#!/pages/Danmarks-Naturfredningsforening/38507331439\)](http://www.facebook.com/home.php#!/pages/Danmarks-Naturfredningsforening/38507331439)

